

Vergaderjaar 2016–2017

31 532

Voedingsbeleid

Nr. 170

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2016

In Nederland is op bijna ieder product wel een keurmerk te vinden. Voedsel spant daarbij de kroon. Er zijn inmiddels zóveel duurzaamheidskeurmerken voor voedsel dat we gerust kunnen spreken van een woud aan keurmerken. De consument verliest hierdoor het overzicht en helaas ook het vertrouwen in keurmerken.

Dat wil ik niet laten gebeuren, want keurmerken staan voor een duurzamere productiemethode. Ik heb de marktpartijen daarom opgeroepen om samen met consumentenorganisaties te komen tot een ordening van duurzaamheidskeurmerken voor voedsel. Een ordening die ons meer inzicht geeft in de waarde en betekenis van de verschillende keurmerken. Een ordening die consumenten én bedrijven de weg wijst in keurmerkenland. Een ordening die keurmerken uitdaagt om te excelleren op duurzaamheid, betrouwbaarheid en transparantie.

Deze brief informeert u over de stappen die de afgelopen tijd zijn gezet om tot een ordening van keurmerken te komen en de uitkomsten van deze ordening.

Samen met de Alliantie Verduurzaming Voedsel heb ik Milieu Centraal vorig jaar gevraagd om tot een ordening van keurmerken te komen. Het ministerie heeft Milieu Centraal aansluitend met een subsidie ondersteund, zodat dit initiatief kon worden gerealiseerd. Deze aanpak sluit aan bij de aanbevelingen van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Doel van de ordening is een duidelijker onderscheid te maken tussen keurmerken en logo's en te zorgen dat onder consumenten en bedrijven extra aandacht ontstaat voor de beste keurmerken. De beste keurmerken voldoen aan drie criteria: ambitieuze duurzaamheidseisen (milieu, dierenwelzijn en/of mens&werk), transparantie en betrouwbaarheid. Ik verwacht dat door de ordening de beste duurzaamheidskeurmerken nog beter worden, het totale aantal keurmerken zal afnemen en het vertrouwen in keurmerken toeneemt.

Na brede consultatie met betrokken (maatschappelijke en branche-) organisaties, waaronder het Voedingscentrum, de Consumentenbond, de Alliantie en de ministeries van EZ en I&M, heeft Milieu Centraal afgelopen juli een beoordelingssystematiek vastgesteld. Milieu Centraal heeft dit met alle zorgvuldigheid gedaan; in de aanloop heeft de Wetenschappelijke Raad van Advies van Milieu Centraal zich over de te volgen methode en criteria gebogen en hiermee ingestemd. Tevens zijn de keurmerkeigenaren in de gelegenheid gesteld om te reageren op de beoordelingssystematiek.

Milieu Centraal zal tweejaarlijks een nieuwe ordening maken, zodat de *benchmark* actueel blijft. En vanwege continue ontwikkelingen in de markt zal Milieu Centraal tevens jaarlijks – waar nodig – de duiding van gewijzigde keurmerken actualiseren. De gedachte achter de tweejaarlijkse *benchmark* van alle keurmerken is dat keurmerken zich blijven verbeteren. En de verwachting is dat zwakke keurmerken na verloop van tijd zullen verdwijnen of samengaan. Ik wil een *race to the top*.

Voor meer toelichting op de methodiek, de criteria en het proces verwijs ik u naar het rapport van Milieu Centraal in de bijlage¹.

Uit de benchmark komen de beste keurmerken naar voren die zowel op duurzaamheidsniveau (milieu, dierenwelzijn en/of mens&werk), als op transparantie 4 of 5 punten (van maximaal 5 punten) scoren en een betrouwbare of zeer betrouwbare controle hebben. In totaal zijn 90 keurmerken en logo's beoordeeld en uit de ordening zijn 13 keurmerken met de hoogste score op al deze aspecten naar voren gekomen. Dit aantal is te verklaren door de zeer uiteenlopende productcategorieën waarop keurmerken zich richten (vlees, fruit, koffie, vis etc.).

Milieu Centraal komt na beoordeling van alle keurmerken en logo's voor voedsel uit op de volgende top van keurmerken die op dit moment het beste scoren op duurzaamheid, transparantie en betrouwbaarheid (in alfabetische volgorde):

- ASC
- Beter Leven keurmerk (2 en 3 sterren)
- Demeter
- EKO
- Europees keurmerk voor biologische landbouw
- Fairtrade
- Milieukeur
- MSC
- Rainforest Alliance
- RSPO Certified Sustainable Palm Oil
- UTZ

Daarnaast behalen ook een Duits keurmerk (Naturland biologische kweekvis) en een Zweeds keurmerk (KRAV), die je beiden ook in Nederlandse winkels kunt aantreffen, de hoogste score.

Vandaag publiceert Milieu Centraal de selecte groep van beste duurzaamheidskeurmerken voor voedsel op de geheel vernieuwde Keurmerkenwijzer². De Keurmerkenwijzer op de website van Milieu Centraal is hiervoor opnieuw ingericht conform de nieuwe beoordelingssystematiek. De consument kan nu eenvoudig informatie vinden over zijn of haar favoriete keurmerken en zien hoe ambitieus, transparant en betrouwbaar deze zijn. Ook bedrijven kunnen de informatie van de Keurmerkenwijzer

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² www.keurmerkenwijzer.nl

gebruiken voor de keuzes die zij maken als producent, inkoper of verkoper van voedsel. Ik heb Milieu Centraal gevraagd om de ordening en de Keurmerkenwijzer breed onder de aandacht te brengen.

Op deze wijze geef ik invulling aan de motie met Kamerstuk 34 300-XIII, nr. 168 Koşer Kaya en De Liefde (t.v.v. Kamerstuk 34 300-XIII, nr. 158), die de regering verzoekt om aan de producenten-, keten- en consumentenorganisaties en deskundigen te vragen te komen tot een eenduidiger voedselkeurmerk-systeem.

Met deze ordening van duurzaamheidskeurmerken voor voedsel bieden we consumenten en bedrijven een kompas door het woud aan keurmerken. En kunnen we samen op weg naar verdere verduurzaming van ons voedsel.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam